

ANTIBARBARUS I

Rätta och förbättra följande meningar:

1. Han begav sig vårdcentralen för att ta blodprov.
2. Jag känner tyvärr föräldrar, som inte låter sina barn läsa bra böcker.
3. Ingen nämnd och ingen glömd.
4. Hon lämnade ingen möda ospard.
5. Med utgångspunkt från dessa fakta, var detta det enda alternativet.
6. Butiken är öppen mellan klockan 9-18.
7. I somras reste vi runt på Gotland, där det fanns många runstenar.
8. Fyndet gjordes redan år 1922, men har fått ligga i tro att det var värdelöst.
9. Med all säkerhet torde han kunna räddas till livet.
10. De gick tätt efter varandra.
11. En tombutelj spansk konjak.
12. Betraktar man en geting uppifrån, så består den av tre delar.
13. Ibn Daur's män skulle med förbundna ögon föra honom till lägret.
14. Trafikförseelsen medförde indraget körkort.
15. De är inte lediga varken på julafton eller nyårsafton.
16. Förslaget antogs med övervägande majoritet.
17. Det är många som frågar sig hur bostadsbristen ska lösas?
18. Den pojken är det inte lätt att komma till bukt med.
19. Sluta skjut!
20. Det fodras ett annat tankesätt för att lösa detta problem.
21. Väsendet är den enda delen i oss som kan växa.
22. Med svårigheterna utvecklas vi.
23. Barnfattigdomen sprider ut sig.
24. Detta är ett vanligt förekommande fel.
25. Varför använder sig Sveriges Radio av ett så ovetenskapligt presentationssätt?
26. För att förstå det godas idé gör Platon en liknelse med den fysiska sinnliga världen.
27. En lovdag från skolan.
28. Den kollektiva medvetenhetsutvecklingen sker gradvis av samhällets medborgare.
29. Hon blev påkörd vid övergångsstället och ådrog sig allvarliga skador.
30. Vi är lediga i dag, eftersom att det är helgdagsafton.

Rättade och förbättrade:

1. Han begav sig till vårdcentralen för att låta ta blodprov. Eller: Han begav sig till vårdcentralen för att lämna blodprov.
2. Jag känner föräldrar, som tyvärr inte låter sina barn läsa goda böcker.
3. Ingen nämnd och ingen glömd.
4. Hon sparade ingen möda.
5. Med utgångspunkt i dessa fakta förstår vi att detta var det enda alternativet. Eller: Utgående från dessa fakta förstår vi att detta var det enda alternativet.
6. Butiken är öppen mellan klockan 9 och klockan 18. Eller bättre: Butiken är öppen från klockan 9 till klockan 18.
7. I somras reste vi runt på Gotland, där det finns många runstenar.
8. Fyndet gjordes redan år 1922 men har fått ligga, då man trodde det vara värdelöst.
9. Antingen: Med all säkerhet kan han räddas till livet. Eller: Han torde kunna räddas till livet.
10. Den ene gick tätt efter den andre. Eller: Den ena gick tätt efter den andra. Alternativ I om manliga personer, alternativ II om kvinnliga.
11. En tombutelj, som innehållit spansk konjak.

12. Betraktar man en geting uppifrån, så finner man att den består av tre delar.
13. Ibn Daur's män skulle föra honom med förbundna ögon till lägret.
14. Trakförförseelsen medförde körkortets indragning. Eller: Trafikförseelsen medförde indragning av körkortet.
15. De är inte lediga vare sig på julaftonen eller på nyårsaftonen. Eller: De är inte lediga på vare sig julaftonen eller nyårsaftonen.
16. Förslaget antogs med överväldigande majoritet.
17. Det är många som frågar sig hur bostadsbristen ska avhjälpas.
18. Den pojken är det inte lätt att få bukt med. Eller: Den pojken är det inte lätt att komma till rätta med.
19. Sluta skjuta!
20. Problemet's lösning fordrar ett annat tänkesätt.
21. Väsendet är den enda del i oss som kan växa.
22. Genom svårigheterna utvecklas vi.
23. Barnfattigdomen sprider sig. Eller: Barnfattigdomen breder ut sig.
24. Detta är ett vanligt fel. Eller: Detta är ett ofta förekommande fel.
25. Varför använder Sveriges Radio ett så ovetenskapligt presentationssätt? Eller: Varför betjänar sig Sveriges Radio av ett så ovetenskapligt presentationssätt?
26. För att låta oss förstå det godas idé gör Platon en liknelse med den fysiska sinnliga världen.
27. En dags lov från skolan.
28. Den kollektiva medvetenhetsutvecklingen genomföres gradvis av samhällets medborgare.
29. Hon blev påkörd vid övergångsstället och åsamkades allvarliga skador. Eller: ... tillfogades allvarliga skador.
30. Vi är lediga i dag, eftersom det är helgdagsafton.

Kommentarer:

1. *Ta blodprov* i betydelsen *låta ta blodprov* eller *lämna blodprov* är slarvigt talspråk.
2. Satsadverbialiet *tyvärr* är nog avsett uttrycka att den talande beklagar att dessa föräldrar inte låter barnen läsa goda böcker, inte att den talande är bekant med dessa föräldrar. Om satsadverbial i *Rebbe, Gullberg, Ivan*, § 151 (sidorna 98-99). *Goda böcker* är bättre läsning än *bra böcker*.
3. *Nämnd* stavas med *n*, ty detta ord är avlett av *namn*.
4. Eftersom två negationer upphäver varandra, bör *lämna ingen möda ospard* rätteligen betyda detsamma som att *lämna all möda spard*, alltså spara all möda, inte alls möda sig och därmed motsatsen till det avsedda. Tankereda. *Svensk handordbok* avråder från att använda detta uttryck.
5. Kontamination av *utgående från* och *med utgångspunkt i*. Det förbindande tankeledet, *förstår vi att* (eller *dylikt*), bör inte utelämnas (för fler exempel på detta språkfel se *Rebbe, Gullberg, Ivan*, § 166.6 (sidan 112)).
6. Kontamination – det heter antingen *9-18* utan föregående *mellan* eller *mellan 9 och 18*. Bäst är likväl att skriva *från 9 till 18*.
7. Tempusfel. Runstenarna står alltjämt kvar.
8. Brott mot subjektregeln, ty själva fyndet tror ingenting.
9. *Torde* och *med all säkerhet* säger emot varandra. Tankereda.
10. Tankereda. Någon eller några måste gå före och annan eller andra måste gå efter.
11. En tombutelj innehåller ingen konjak, vare sig spansk eller annan. Tankereda.
12. Det förbindande tankeledet är utelämnat i likhet med exempel 5.
13. *Med förbundna ögon* är inte adverbial till *skulle föra*, avser alltså inte *Ibn Daur's män*, utan är prepositionsattribut till *honom* och skall därför placeras genast efter detta ord.
14. Förbytning.

15. *Varken* är i sig en negation och skall därför inte användas om satsen redan innehåller en negation; i sådant fall måste *vare sig* användas i stället. *Julafton* och *nyårsafton* heter i bestämd form *julaftonen* och *nyårsaftonen*.
16. Blanda inte ihop *överbäggande* och *överbäldigande*! Majoritet är alltid *överbäggande*, om så bara med en promille. *Överbäldigande* anger alltid något iögonenfallande större.
17. Överanvänd inte verbet *lösa*! En brist löser man inte. Man *avhjälper* den eller *fyller* den, allt efter vad man menar med brist. Inget frågetecken efter indirekt fråga.
18. Kontamination.
19. Verbobjekt till en imperativ skall vara en infinitiv, inte ännu en imperativ.
20. *Fordras* i betydelsen *krävs* skrivs med två r, *tankesätt* är oriktigt men mycket vanligt, det heter *tänkesätt*. Man bör i görligaste mån avstå från konstruktionen *för att* eller *genom att* plus infinitiv, när dylik infinitivkonstruktion inte har ett egentligt subjekt som utför den handling infinitiven uttrycker; detta följer av subjeksregeln.
21. Korrelatet till definierande (inskränkande) relativsats skall i bestämd form ej taga bestämda slutartikeln *-en*, *-et*, *-na*, utan ha bestämd form uttryckt uteslutande med pronomen – *den*, *det*, *de*. Exempel: *det hus som ligger vid sjön är till salu*. En dylik definierande relativsats skall inte sammanblandas med en motsvarande beskrivande relativsats: *huset, som ligger vid sjön, är till salu*. Den definierande relativsatsen kallas även nödvändig relativsats, ty den är avsedd att skilja ut sitt korrelat från något annat möjligt, i detta fall något annat hus, som inte är till salu, till exempel: *Det hus som ligger vid sjön är till salu, men det hus som ligger norr om gården vill ägaren behålla*. Den beskrivande relativsatsen är en sådan, som talaren eller skribenten skjuter in för att lämna ytterligare, ej nödvändig upplysning.
22. Prepositionsfel. *Med svårigheterna utvecklas vi* betyder att svårigheterna utvecklas tillsammans med oss.
23. Kontamination.
24. Kontamination.
25. Kontamination.
26. Brott mot subjeksregeln. Denna föreskriver bland annat att infinitiv, föregången av prepositioner såsom *för*, *genom* och andra, måste avse en handling utförd av satsens subjekt, i detta fall alltså *Platon*, vilket dock inte är vad skribenten här menar.
27. Förledsbestämning.
28. Konstruktioner med agent, här *av samhällets medborgare*, kan göras endast med passiva verb, det vill säga sådana verb, som förvandlats från aktiv till passiv form. De kan ej göras med verba deponentia och ej heller med verb som saknar passiv form, såsom i detta fall *ske*.
29. *Ådraga sig* kan användas endast om något dåligt, som subjektet har sig självt att skylla.
30. Inget *att* omedelbart efter konjunktionen *eftersom*.

www.retorikskolan.com

L.A. 231128.

Senast korrigerad 240417.